

Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto

1/2

Meneillään oleva Covid-19 -epidemia ja sen rajoittamiseksi tehdyt toimenpiteet vaikuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja siten myös lastensuojelupalvelujen toteuttamiseen. Julkisessa keskustelussa on esitetty arvioita, että epidemian aikana voivat tilanteet perheissä kriisiytyä ja vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat vakavoitua, mitkä voivat lisätä tarvetta lastensuojelutoimenpiteille. Koulujen sulkemisella ja sitä myöten lasten arjen rakenteiden muuttumisella ja muun muassa kouluruokailun puuttumisella nykyisessä tilanteessa on arvioitu olevan kielteisiä vaikutuksia erityisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa olevien lasten tilanteeseen. Koska lapset eivät käy koulua ja koska myös ohjattu vapaa-ajan ja harrastustoiminta on suurelta osin keskeytetty, ovat lapset monien sellaisten tahojen ulottumattomissa, jotka normaalioloissa tukisivat ja havainnoitsisivat heidän hyvinvointiaan ja voisivat esimerkiksi tehdä ilmoituksia lastensuojeluviranomaisille lasten mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta.

Kuntien sosiaalihuolto on joutunut nopeasti reagoimaan epidemian myötä muuttuvaan tilanteeseen ja kehittämään keinoja palvelujen tuottamiseksi normaalista tilanteesta poikkeavin tavoin. Lisäksi palvelujen tarve sosiaalihuollossa mukaan lukien lastensuojelu tulee epidemian lisääntymään. Kuntien lastensuojelun resurssit ovat vuosia olleet niukat ja lastensuojelun asiakkaiden määrät voivat sosiaalityöntekijää kohden varsin suuria, mikä on vaikuttanut lastensuojelun toimintaan ja toiminnan vaikuttavuuteen normaalioloissakin.

Lapsilla on myös poikkeuksellisissakin tilanteissa oikeus turvalliseen kasvuympäristöön ja erityiseen suojeluun sekä heidän etunsa huomioon ottamiseen ja turvaamiseen. Juuri poikkeuksellisissa tilanteissa on tärkeää turvata heikoimmassa ja suojattomimmassa asemassa olevien lasten oikeudet.

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan tehtävänsä hoitaessaan oikeuskansleri valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Edellä esitetyn perusteella pyydän Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirastolta tietoja siitä, millä tavalla se sosiaalihuollon valvonta- ja ohjaustehtävänsä yhteydessä yhdessä aluehallintovirastojen kanssa seuraa lastensuojelun asiakasmäärien kehittymistä ja muuten lastensuojelun tilannetta kunnissa epidemian aikana ja erityisesti, kykenevätkö kunnat huolehtimaan asiakkuuksissaan jo olevien lasten palvelujen tarpeista ja havaitsemaan tai saamaan tietoa mahdollisista uusista lastensuojelupalvelujen tarpeissa olevista perheistä ja lapsista. Pyydän saada viraston näkemyksen siitä, millaiset ovat kuntien mahdollisuudet vastata mahdolliseen lastensuojelutarpeen lisäykseen ja palvelujen tuottamistapojen muutokseen, sekä kuinka se voi omalta osaltaan edesauttaa kuntia tässä tilanteessa.

Tiedot tulee toimittaa oikeuskanslerinvirastoon viimeistään 30.4.2020.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL
INTERNET

etunimi.sukunimi@okv.fi
www.okv.fi